

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 469/2012-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., H, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci vedenej pod sp. zn. Spr. 103/2012 a jeho prípisom z 20. júna 2012 súvisiacim s prešetrovaním vybavenia jeho sťažnosti podpredsedníčkou Okresného súdu Rožňava vedenej pod sp. zn. Spr 14/2009 z 12. júna 2009, ako aj postupom Okresného súdu Rožňava pri vybavovaní jeho sťažnosti vo veci vedenej pod sp. zn. Spr 14/2009 a jeho prípisom z 12. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2012 doručená sťažnosť J. B., H. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia práva „na prerokovanie veci bez akejkoľvek diskriminácie v zmysle“ čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. Spr. 103/2012 a jeho prípisom z 20. júna 2012 súvisiacim s prešetrovaním vybavenia jeho sťažnosti podpredsedníčkou Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) vedenej pod sp. zn. Spr 14/2009 z 12. júna 2009, ako aj postupom Okresného súdu Rožňava pri vybavovaní jeho sťažnosti vo veci vedenej pod sp. zn. Spr 14/2009 a jeho prípisom z 12. júna 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Na okresnom súde v Michalovciach spoločným návrhom s manželkou M. B. sme sa domáhali voči susedovi D. G. náhrady škody v súvislosti s bolestným a sťažením spoločenského uplatnenia pôvodne u každého žalobcu po 120 000.-Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 26. 03. 2001 do zaplatenia a tiež sumy 3 251,60.- Sk ostatných nákladov v súvislosti s uvedenou škodou. Návrh sme rozšírili podaním zo dňa 6. 8. 2001 o nárok v sume 2 137,30.- Sk ako náklady za lieky, poštovné, kopírovanie a právne služby v trestnej veci vedenej proti žalovanému D. G. Dňa 10. 02. 2003 sme svoj návrh rozšírili o nárok v sume 3 459,70.- Sk ako vynaložené náklady v súvislosti s náhradou škody z ublíženia na zdraví. Dňa 04. 08. 2004 nás nárok bol rozšírený o nárok v sume 1 293,30.- Sk ako náklady na lieky, cestovné, kopírovanie a poplatky u lekára, poplatky poštovného. Krajský súd v Košiciach vec prikázal Okresnému súdu v Rožňave.

Okresný súd v Rožňave konal a právoplatne rozhodol vec v k. č. 10 C/442/2002. Poškodenej manželke M. B. priznal nedôstojné odškodnenie. Poškodenému J. B. odškodnenie nepriznal a zamietol v časti žalobu ohľadne ním uplatneného nároku na bolestné a za sťaženie spoločenského uplatnenia v celom rozsahu. Súd nepriznal ani vyčíslené a zdokumentované náklady v súvislosti s ich inzultáciou susedom D. G. v celkovej sume 20 141.90.- Sk.

Ja som sa v konaní súdu po vybavení riadneho opravného prostriedku sťažoval na postup konajúceho sudcu predsedovi Okresného súdu v Rožňave so sťažnosťou z 30. mája 2007. Vec bola právoplatne ukončená dňom 10. 02. 2008. Podanie bolo založené do spisu

sp. zn. Spr 14/2009. Sťažnosť bola listom súdu z 12. 06. 2009 doručená Najvyššiemu súdu SR až dňa 27. 03. 2009. Vybavená bola až po doručení výzvy Krajského súdu v Košiciach zo 04. 06. 2012 o zaplatení súdneho poplatku v sume 6,50.- eur. Nadriadený súd v Košiciach k obsahu vybavenia mojej sťažnosti sa nedokázal vysporiadať s tým, že prečo doba od podania mojej sťažnosti Okresnému súdu v Rožňave (30. 05. 2007) do doby vybavenia mojej žiadosti na prešetrenie postupu vybavenia sťažnosti na postup konajúceho súdu v k. č. 10 C/442/2002 (20. 06. 2012) časovo trvala 5 rokov a 21 dní. Všeobecné súdy porušili podľa môjho názoru moje právo na prístup k súdu svojou činnosťou v časti sťažnostného konania základné ústavné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Namietam diskrimináciu svojej osoby po ukazujúc pritom na vek a zdravotné poškodenie. Konanie súdov z hľadiska časovosti sledu prijímania jednotlivých úkonov nezodpovedá zákonným ustanoveniam o vybavovaní sťažnosti súdom.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie sťažovateľovho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež porušenie čl. 14 dohovoru postupom krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. Spr. 103/2012 a jeho prípisom z 20. júna 2012 súvisiacim s prešetrovaním vybavenia jeho sťažnosti podpredsedníčkou okresného súdu vedenej pod sp. zn. Spr 14/2009 z 12. júna 2009 a postupom okresného súdu pri vybavovaní jeho sťažnosti vedenej pod sp. zn. Spr 14/2009 a jeho prípisom z 12. júna 2009 a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 15 000 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ v prvom rade namieta, že označeným postupom a prípisom krajského súdu (jeho podpredsedu, pozn.), ako aj označeným postupom a prípisom okresného súdu (jeho podpredsedníčky, pozn.) došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy predstavuje primárne východisko pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a na základe toho ho možno považovať aj za základ ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, pričom v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno základného práva podľa čl. 46 ústavy domáhať len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (m. m. IV. ÚS 142/07, IV. ÚS 165/07).

Sťažovateľ sťažnosťou namieta postup pri vybavovaní, resp. prešetrovaní vybavenia jeho sťažnosti na „postup konajúceho sudcu v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 10 C 442/2002“ podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) okresným súdom, resp. podpredsedníčkou okresného súdu, a krajským súdom, resp. jeho podpredsedom.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť na postup súdu môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad

dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Podľa § 63 zákona o súdoch sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa.

Podľa § 64 zákona o súdoch účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené pretrhky v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov (odsek 1). Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti. Ak je to na riadne vybavenie sťažnosti potrebné, vypočuje sa sťažovateľ a vyjadria sa k nej osoby, proti ktorým sťažnosť smeruje, alebo ďalšie osoby, ktoré môžu pomôcť pri prešetrení sťažnosti (odsek 2). Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, a ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky (odsek 3).

Podľa § 65 zákona o súdoch sťažnosť musí byť vybavená do 30 dní odo dňa jej doručenia orgánu príslušnému na jej vybavenie (odsek 1). Ak lehotu podľa odseku 1 nemožno dodržať z dôvodu nemožnosti zabezpečenia podkladov na riadne vybavenie sťažnosti alebo v prípadoch náročných na prešetrenie, možno lehotu uvedenú v odseku 1 predĺžiť; sťažnosť však musí byť vybavená najneskôr do troch mesiacov odo dňa jej doručenia orgánu príslušnému na jej vybavenie. O každom predĺžení lehoty na vybavenie sťažnosti a o dôvodoch predĺženia je orgán vybavujúci sťažnosť povinný písomne upovedomiť sťažovateľa bez zbytočného odkladu v rámci lehoty podľa odseku 1 (odsek 2).

Podľa § 66 zákona o súdoch o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov musí byť sťažovateľ upovedomený písomne. To neplatí, ak sťažovateľ na písomnom upovedomení netrvá alebo ak sťažovateľ zomrel, stal sa nezvestným alebo je pre trvalý pobyt v cudzine nedosiahnuteľný.

Ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, nebola ním riadne vybavená, môže podľa § 67 ods. 1 zákona o súdoch požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný,

a) predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu,

b) ministerstvo o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu a predsedom Špecializovaného trestného súdu.

Podľa § 67 ods. 2 zákona o súdoch sa na prešetrenie vybavenia sťažnosti primerane použijú ustanovenia tohto zákona o vybavovaní sťažností.

Podľa § 68 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, použije sa na vybavovanie sťažností osobitný zákon, ktorým je zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“).

V nadväznosti na citované ustanovenia zákona o súdoch ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej postup pri vybavovaní sťažností, resp. prešetrovaní ich vybavenia podľa zákona o súdoch nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 210/2011).

Kritériom aplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy (a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ich právnom statuse). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

V posudzovanom prípade sťažovateľ namieta postup administratívneho charakteru, upravený už uvedenými právnymi predpismi (zákonom o súdoch a zákonom o sťažnostiach), v rámci ktorého sa nerozhoduje bezprostredne o právach, resp. povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom ho z hľadiska predmetu nemožno považovať ani za správne konanie [pozri k tomu § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, pozn.]; aj preto sa na neho nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok). Táto špecifická oblasť preto nespadá podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu pod garancie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Uvedené skutočnosti súčasne vylučujú možnosť existencie takej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom (podpredsedu) krajského súdu a (podpredsedníčky) okresného súdu, ako aj ich prípismi a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 260/07), ktorá by zakladala relevantný dôvod na vyslovenie jeho porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu čl. 14 dohovoru

Sťažovateľ tiež namieta, že označenými postupmi a prípismi (podpredsedu) krajského súdu a (podpredsedníčky) okresného súdu došlo aj k porušeniu čl. 14 dohovoru.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Zo sťažnosti zjavne vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie čl. 14 dohovoru v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd v posudzovanom prípade dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nemohlo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietanými postupmi a prípsmi (podpredsedu) krajského súdu a (podpredsedníčky) okresného súdu, nemožno vzhľadom na už uvedené uvažovať ani o tom, že nimi došlo k porušeniu čl. 14 dohovoru.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2012